

ธรรมชาติชีวิต

ครอบครัวที่สมบูรณ์ เรื่อง: กำอย่างไร ให้เด็ก健康成长:

พระธรรมโภคสารย์ หลวงพ่อป้ายญาบันทึก

เมืองที่สมบูรณ์ที่สุดครอบครัวที่สมบูรณ์ ๑๖

การเมืองครอบครัวที่สมบูรณ์ ๑๗

ก้าวที่ไปให้เด็ก健康成长 ๑๘

ครอบครัวที่สมบูรณ์ที่สุดรู้แท้กับลูกที่เป็น ๑๙

เมืองที่ดีแบบเด็กนักเรียน ๒๐

ครอบครัวที่สมบูรณ์ เราจะทำอย่างไร ให้เด็กชอบธรรมะ

ป้าจุกตาธรรม ไดย
พระธรรมโภคอาจารย์ (ปัณณานันทกิจชุ)

เพื่อความเจริญพรทลายแห่งธรรม
และความเจริญงอกงามแห่งปัญญา

ครอบครัวที่สมบูรณ์
เราจะทำอย่างไร ให้เด็กชอบธรรมะ
พระธรรมโกค佳ารย์ (ปัญญาณทกิกขุ)

ISBN : 974 - 8417 - 23 - 9

ดำเนินการจัดพิมพ์โดย : ธรรมสภา ๓๕/๔๗๐ จรัลสนิทวงศ์ ๖๒ บางพลัด กทม.
โทร. ๘๓๔๔๔๖๗๗, ๘๓๔๓๕๕๖๖ โทรสาร. ๘๔๔๐๓๗๕๕

สารบัญ

พระธรรมนำชีวิต	๑
ชีวิตที่สมบูรณ์ทำให้ครอบครัวสมบูรณ์	๒
การมีชีวิตครอบครัวที่สมบูรณ์	๓
มีความอดทนในการต่อสู้ปัญหาที่เกิดขึ้น	๔
ทำอย่างไรให้เด็กชอบธรรมะ	๖
พระพุทธองค์กับการศึกษาค้นคว้า	๑๐
ครอบครัวสมบูรณ์ เพราะรู้เท่าทันสิ่งทั้งปวง	๑๒
ชีวิตที่ดำเนินด้วยสติปัญญา เป็นชีวิตที่สมบูรณ์	๑๓

ครอบครัวที่สมบูรณ์ เราจะทำอย่างไร ให้เด็กชอบธรรมะ

ป้าฐกถาธรรม โดย
พระธรรมโภคาการย์ (หลวงพ่อปัญญาณทกิจชุ)

ญาติโยมพุทธบริษัทห้องหลาย

ณ บัดนี้ ถึงเวลาของการฟังป้าฐกถาธรรมะ อันเป็นหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาแล้ว ขอให้ทุกท่านอยู่ในการลงบตั้งอကตั้งใจฟังด้วยดี เพื่อให้ได้ประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการฟังธรรมตามสมควรแก่เวลา

พระธรรมนำชีวิต ให้สมบูรณ์

วันอาทิตย์เป็นวันหยุดงาน เราก็มาวัดกัน การมาวัดสมัยก่อนนี้เขามากันในวันพระ สมัยนี้วันพระก็มี วันอาทิตย์ก็มี มีวันอาทิตย์เพิ่มขึ้นอีกวันหนึ่ง วันพระเราก็มาวัด และวันอาทิตย์ก็มาวัด คนที่มาในวันพระ คือคนที่หมดธุระการงาน เป็นผู้เฒ่าผู้แก่ ไม่ทำงานอะไรที่เป็นเรื่องอาชีพแล้ว แต่คนที่มาในวันอาทิตย์นี้เป็นพวก

ที่ทั่วไป ที่ยังประกอบธุรกิจการงานตามแบบของชาวโลก แต่วันอาทิตย์ขาหยุดงานให้ เรายังควรจะได้มาวัด มาศึกษาธรรมะ มาปรับตัวเราให้เกิดปัญญา เกิดความเห็นแจ้งในสิ่งที่ควรรู้ ควรเข้าใจ แล้วจะได้ทำชีวิตให้สมบูรณ์ขึ้น

ชีวิตสมบูรณ์ทำให้ครอบครัวสมบูรณ์

ความสมบูรณ์ของชีวิต ขึ้นอยู่ที่การมีธรรมะ ถ้าไม่มีธรรมะ ชีวิตก็จะบกพร่อง เกิดปัญหาด้วยประการต่างๆ เมื่อแต่ละคนมีปัญหา สังคมก็มีปัญหา ประเทศชาติก็มีปัญหา โลกก็มีปัญหา ปัญหาทั้งหลายที่เกิดขึ้นในโลกนี้เกิดจากความบกพร่องของบุคคล เมื่อบุคคลมีความบกพร่อง ชีวิตครอบครัว ตลอดจนถึงประเทศชาติและในโลก ก็ย่อมจะบกพร่องไปด้วยในตัว เป็นปัญหาที่จะต้องแก้กันโดยไม่รู้จบไม่รู้สิ้น

ชีวิตจะสมบูรณ์ต้องศึกษาห้องวิชาและจะระดับ

แต่ถ้าหากว่าเรารู้จักของความบกพร่อง ว่าความบกพร่องนั้นอยู่ที่ใจของเรานอกพร่อง ใจบกพร่องก็ เพราะขาดธรรมะเป็นเครื่องทำจิตใจให้สมบูรณ์ เรายังแสวงหาธรรมะ แสวงหาธรรมะด้วย การศึกษา พิง อ่าน คิด ให้เกิดความเข้าใจ

เราเป็นพุทธบริษัท ต้องเป็นผู้รู้ ต้องเป็นผู้สมบูรณ์ทั้งวิชา และจะระดับ ตามแบบของชาวบ้าน หรือว่าตามแบบของนักบวช สุดแท้แต่เรามีอะไรในอาชีพของเรา เรายังต้องมีวิชาในเรื่องนั้น มี การปฏิบัติในเรื่องนั้น เรายุ่งบ้านก็ต้องมีวิชาของชาวบ้าน แล้วก็ต้อง ปฏิบัติตามหลักวิชานั้นๆ เราต้องตัวได้ มีความสุขในชีวิตครอบครัว หรือว่าเราเป็นข้าราชการ พ่อแม่ ตำรวจ อะไรก็ตามใจ เรายังต้องมี วิชาในการปฏิบัติงาน รู้ตัวบทกฎหมาย ระเบียบแบบแผน รู้วิธีการ ที่จะต้องปฏิบัติในเรื่องอะไรต่างๆ

การมีชีวิตครอบครัวที่สมบูรณ์

เรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตมันไม่ซ้ำกัน มันหลายเรื่องหลายแบบ ที่จะเกิดขึ้นเป็นปัญหาให้เราแก้ไข เราต้องรู้ว่าปัญหาคืออะไร มัน เกิดขึ้นจากอะไร เรายังจะแก้ไขด้วยวิธีใด ปัญหานั้นจะจัดการ ไป ไม่ลุกขึ้นอีกต่อไป อันนี้มันจะต้องใช้หลักการทั้งนั้น ใช้วิชา แล้วใช้ประสบการณ์ที่เราเคยปฏิบัติในชีวิตประจำวันมาก่อน

คนเรายังมีอายุมากขึ้น ถ้าปฏิบัติตามหลักการดังกล่าวนี้ เรายังมีวิชาเพิ่มขึ้น มีประสบการณ์มากขึ้น เรียกว่ามีทั้งวิชา มีทั้ง จรรยาในตัวของเรา เพาะสิ่งที่ผ่านเข้ามาในชีวิต ก็มาสอนเรา ทั้งนั้น ความทุกข์เข้ามา ก็เข้ามาสอนให้เรารู้จักทุกข์ ความสุขเข้ามา ก็มาสอนให้เรารู้จักความสุข ว่าสุขกับทุกชนิดมันแตกต่างกันอย่างไร

ในจิตใจของเรา เรายังจะได้รู้ ได้เข้าใจ และเราจะได้ทางแก้ไข
ไม่ให้ใจตกอยู่ใต้อำนาจของความทุกข์และความสุขนั้น หรือรักษา
สิ่งที่ดีงามไว้ ให้คงสภาพอยู่ในจิตใจของเราต่อไป

เช่น เราเมื่อความทุกข์ เรายังต้องแก้ แก้ตามหลักการที่เราได้
ศึกษามาจากคำสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อเราแก้ ทุกข์มันก็
ดับไป หรือว่าเรามีความสุข เรายังต้องรู้ ไม่ใช่หลงใหลเพลิดเพลิน
อยู่ในความสุขนั้น ความหลงใหลเพลินนั้นไม่ใช่ตัวปัญญา
ไม่ใช่ความคิดที่ถูกต้อง เราจะต้องศึกษาสังเกตในเรื่องความสุขนั้น
ว่ามันเกิดขึ้นมาจากอะไร และมันเที่ยงตรงไหม มันอยู่กับเราตลอด
ไปหรือไม่ มันเปลี่ยนแปลงไปในรูปอย่างไร สาเหตุมันอยู่ที่อะไร
เรายังควรดู ควรพิจารณา เพื่อให้เข้าใจเรื่องนั้นๆ

มีความอดทนในการต่อสู้ปัญหาที่เกิดขึ้น

ปัญหาอื่นๆมันก็เหมือนกัน ปัญหาในครอบครัว ปัญหา
ในการงาน ปัญหาน่าวุ่นรวมของสังคมที่เราเข้าไปเกี่ยวข้อง เรายังต้อง^๑
แก้ไขหลักวิชา และหลักการปฏิบัติที่เราเคยผ่านมา เอามาแก้ไข บาง
ครั้งก็แก้ได้ บางครั้งก็ไม่ได้ ไม่ได้ก็ต้องคิดกันต่อไป ว่าเราจะแก้
เรื่องนี้อย่างไร ไม่ใช่ยอมจำนนต่อปัญหา ยอมแพ้ปัญหา เพราะถ้า
เรายอมแพ้ เรายังต้องยอมรับทุกๆเรื่อยไป

พุทธบริษัทไม่ใช่คนยอมแพ้ปัญหา แต่เป็นคนลู้กับปัญหา ต้องเป็นคนมีความอดทนในการต่อสู้ มีการบังคับตัวเอง เพื่อให้เกิดกำลังในการต่อสู้ และมีความคิดเฉียบแหลม รู้จักใช้อาชคือปัญญาของเรารather มีอยู่ เป็นเครื่องต่อสู้กับปัญหานั้นๆ

หมั่นแสวงหาวิชาใส่ตัว

พระจะนั้น เรื่องนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับชีวิตของเราทุกคน ที่จะต้องแสวงหาวิชาใส่ตัว เพื่อให้มีความรู้ในรูปต่างๆ คือต้องสนใจในการศึกษาなんเอง วันนี้เป็นวันอะไรของการศึกษานอกโรงเรียน มีการที่จะส่งรถเอาหนังสือไปแจกตามจังหวัดต่างๆ เมื่อวันนี้ก็เที่ยวกันเก็บหนังสือจากคนบริจาค คนให้มากมาย เอามาแล้วก็จะส่งออกไปทุกจังหวัดในวันนี้ นั่นก็คือส่งวิชาไปให้แก่ประชาชนให้ประชาชนได้เรียน ได้ศึกษา

ตามวัดต่างๆ ก็ควรจะมี “ตู้วิชา” คือห้องสมุดไว้ประจำวัด เปิดโอกาสให้คนมาอ่าน ยืมไปอ่านก็ได้ แต่ว่าต้องส่งคืนตามกำหนด แนะนำให้คนอ่าน โครงการวัดกับภารกิจหนังสือเล่มนั้นดีนะ น่าอ่าน น่ารู้ อ่านแล้วหรือยัง ถ้ายังก็เอามาไปอ่านเสีย เข้ามาอ่าน แล้วกลับมา เรายังคงความข้อความในหนังสือนั้น เป็นการทดสอบว่า อ่านแล้วมีความรู้ความเข้าใจขนาดไหน จะนำมาใช้เป็นหลักในการปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างไร ถ้าเราทำอย่างนั้นก็จะสนใจในการอ่าน

ทำอย่างไรให้เด็กชอบธรรมะ

โดยเฉพาะเยาวชนของชาติ ถ้าเข้าได้อ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิตบ่อยๆ เขายจะไม่ตกร่วมในชีวิตประจำวัน ตัวอัตมา นี้ก็อยากจะคุยnidหน่อยว่า เป็นนักอ่านหนังสือมาตั้งแต่เป็นเด็กอยู่ โรงเรียนชั้นมัธยม อยู่ชั้นประถมอ่านแต่หนังสือเรียน เพราะไม่มี ห้องสมุดให้อ่าน แต่พอไปอยู่มัธยมหนึ่ง พอพักเที่ยงไม่ไปกรุงโอด โอลด์เต้นกับครรฯ ไม่ค่อยชอบเรื่องอย่างนั้นแท้ได แต่กลับตัวเข้า ไปในห้องสมุด ไปอ่านหนังสือวิทยาจาร หนังสือเสนอสาร หนังสือ อะไรที่เขา妄ๆ ไว้ก์หยิบมาอ่าน อ่านทุกวัน ก็ได้ความรู้เพิ่มเติมໄ้ ในการมองโลกในแวดล้อมมากมาย

ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของธรรมะ

ความรู้นั้นก็เป็นเครื่องช่วย เป็นเกราะป้องกันไม่ให้เรา กระทำการสิ่งชั่วสิ่งร้าย ถ้าเห็นอะไรที่เพื่อนชวนให้ทำ เราเกิดได้ว่าเดย อ่านในหนังสือเล่มนั้น เขานอกกว่ามันจะเกิดทุกข์ เกิดโทษ อย่างนั้น อย่างนี้ เช่น เพื่อนมาชวนให้ไปเที่ยวกลางคืน ก็เคยอ่านในหนังสือ แตลงกรณ์ของพระธรรมสารณสุข เรื่องโรคภัยไข้เจ็บ ที่เกิดจาก คนชอบเที่ยวชูกชนอย่างนั้น พอเพื่อนชวนก็นึกไปถึงหนังสือที่อ่าน เล่มนั้น เห็นภาพหน้าปากที่เขาทำไว้ เป็นภาพที่ไม่น่าดู หน้าเป็นแพล

อะไรไม่ดี นึกเห็นภาพนั้นแล้วมันก็ห้ามใจไม่ให้ไปเที่ยวเตร่สนุก สถานกับเพื่อนฝูงมิตรสายเหล่านั้น เอาตัวรอดมาได้ ก็เพราะว่า อ่านหนังสือนี้เองที่ช่วยให้ปลอดภัย

ให้ความรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ

เวลาเราเป็นสามเณรแล้ว ก็ชอบอ่านหนังสือทุกประเภท คริพิมพ์หนังสืออะไรออกใหม่ๆ ก็สั่งซื้อมาอ่าน ทำความเข้าใจ ไป ไหนก็ชอบอ่านแต่หนังสือ เวลาอ่านแล้วอยู่จะมากแล้ว ถ้ามีเวลาว่าง ไม่ได้ไปเที่ยวนะ อยู่ในภูมิภาคอ่านหนังสือที่ไม่ได้อ่าน หรือเล่มที่ อ่านแล้ว แต่ยังไม่เลื่อนๆ ก็หยิบมาอ่านกันอยู่เรื่อยๆ เราจึงควรจะ แนะนำลูกหลานของเรา ให้เป็นนักอ่านหนังสือ

แล้วก็เลือกเรื่องให้เด็กอ่านที่เป็นคติสอนใจ เป็นข้อคิด เรื่องจริยธรรม เรื่องศาสนา เรื่องง่ายๆ ให้เด็กอ่าน ค่อยขยายให้เป็น เรื่องยากขึ้นโดยลำดับ ทุกครั้งถ้าเราทำอย่างนั้น ลูกหลานก็จะไม่ไป เที่ยวเตร่นอกบ้าน เพราะอยู่ใกล้คุณยายก็สนุก อยู่ใกล้คุณแม่ก็สนุก ใกล้คุณพ่อ ก็สนุกด้วยการอ่านหนังสือ แทนที่เราจะอ่านเสียเอง เรา ก็ให้ลูกหลานอ่าน อ่านผิดเราก็สอนก็ตีอนไป เป็นการอบรมเด็กไป ด้วยในตัว นี่เรียกว่าเราให้ทั้งวิชา ให้ความรู้แก่เด็ก แล้วก็ควบคุม ให้ปฏิบัติตามความรู้นั้น เด็กนั้นก็จะมีทั้งวิชา มีทั้งการปฏิบัติไปด้วย ในตัว ชีวิตของเขาก็จะมีความแจ่มใส่ในการต่อไปข้างหน้า

ให้นำธรรมมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

อันนี้ก็เป็นเรื่องที่อยากจะฝากไว้กับญาติโยมทั้งหลาย เมื่อก่อนกัน เพราะว่าปืนนี้เขามาสมติว่าเป็นปีเยาวชนสากล ปีเยาวชน สากล นั้น ก็หมายความว่าให้ทุกชาติ ทุกประเทศ สนใจในเรื่องของ เยาวชน ให้หาทางปลูกใจเยาวชนให้ดีนั้น ให้ก้าวหน้าในทางที่ถูก ที่ชอบ ตามแนวทางที่ถูกที่ชอบของประเทศไทยนั้นๆ ชาตินั้นๆ

โดยเฉพาะเมืองไทยเราก็ต้องเอาหลักธรรมในพระพุทธ ศาสนาไปเป็นเครื่องมือที่จะปลูกจิตปลอนใจของเด็กเหล่านั้นให้หัน หน้าเข้าหาธรรมะ แล้วก็จะได้นำธรรมะไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ต่อไป

อบรมเรื่องธรรมะทุกครั้งที่มีโอกาส

หากโอกาสสอนให้เด็กรู้ว่าอะไรผิด อะไรถูก สิ่งถูกนั้นเป็น ธรรม สิ่งผิดนั้นไม่เป็นธรรม เราต้องการสิ่งที่เป็นธรรม ก็ต้องทำตัว ให้เป็นธรรม อย่าทำตัวให้เป็นคนไร้ธรรมะ จะมีความทุกข์ ความ เดือดร้อนใจ อะไรต่างๆ แนะนำเข้าในรูปอย่างนั้น เด็กก็จะเกิด ความรู้ความเข้าใจในเรื่องธรรมะขึ้นเท่าน้อยๆ แล้วมั่นพูดป่อยๆ ให้ได้ยินเสียงนี้เว็บอยๆ ให้ได้ยินเสียงธรรมะไว้บ่อยๆ เด็กจะได้ ชินกับสิ่งที่เขาได้ยิน

เรามีค่ายได้พูดถึงเรื่องธรรมะให้เด็กได้ยิน เด็กก็ไม่รู้ว่า
อะไรเป็นธรรม อะไรไม่เป็นธรรม เวลาเข้าหุกๆ เขาก็ไม่รู้ว่าเข้าหุกๆ
 เพราะอะไร อันนี้คือความผิดพลาดที่เราไม่ได้สอนให้เขาเกิด ความรู้
 ความเข้าใจ ในเรื่องอะไรเป็นเบื้องต้น

ธรรมะนี้ทำให้มั่นคง รักกันนาน เรายังต้องเอาธรรมะไปใช้
 ให้เขารัก ทำอย่างไร... เรายังต้องแบ่งปันสิ่งที่เรามีแก่เข้าบ้าง ในบาง
 โอกาส เรายังจำปราศรัยกันด้วยไมตรีจิต เราประพฤติสิ่งที่เป็น
 ประโยชน์ต่อกัน เราทำตนเสมอ ก็ไม่ถือเนื้อถือตัว นี่ก็เป็น
 ธรรมะ ทำให้เกิดความสุข ความเจริญ

พูดกับเด็กง่ายๆ เช่นว่า “ถ้าหนูดื้อ เล้าครูตี ชอบให้ครูตี
 ไหม... ไม่ชอบ ที่ครูตี เพราะอะไร... เพราะดื้อ ดื้อมันถูกต้องไหม...
 ไม่ถูกต้อง ไม่ถูกต้องมันก็ไม่เป็นธรรม ที่เป็นธรรมมันต้องเชื่อฟัง
 ครู อ่อนน้อมต่ocrู รับคำสอนคำเตือนด้วยดี เอาไปปฏิบัติ เรายัง
 มีความสุข ความสบายใจ” อธิบายเล็กๆน้อยๆเท่าที่เราจะพูดได้

ผู้พูดต้องเข้าใจธรรมะถูกต้อง ต้องรู้จักพูด รู้จักใช้ในเวลา
 ที่โอกาสเหมาะสม โอกาสเหมาะสมแล้วเราใช้ได้ เมื่อൺเรามีيانั้นแหลก
 ใช้ให้เหมาะสมแก่โรค โรคมันก็หาย แต่ถ้าไม่ใช้มันก็ไม่หาย หรือใช้
 ยาผิดโรค มันก็ไม่หาย ผิดเรื่องมันก็ไม่หาย ธรรมะก็เหมือนกัน
 เราใช้เป็น ใช้ให้ถูกแก่เวลา แก่โอกาส ก็ได้ประโยชน์ทุกฝ่าย ธรรมะ
 เป็นประโยชน์ เรายังให้เข้าใจอย่างนั้น ก็เป็นวิชาอันหนึ่งในทาง
 พุทธศาสนา ที่เราควรนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

พระพุทธองค์กับการศึกษาค้นคว้า

พระพุทธเจ้าท่านทรงศึกษา ทรงค้นคว้าศึกษาในวิชานี้อย่างลึกซึ้ง อย่างละเอียด ศึกษากันนานถึง ๖ ปี ไม่ใช่น้อย เรียกว่า จะสำเร็จปริญญาเป็นพระพุทธเจ้า ต้องศึกษากันตั้ง ๖ ปี ไม่ใช่ เล็กน้อย แล้วก็ได้สำเร็จ คือได้เป็นพระพุทธเจ้า ได้รู้ ได้เข้าใจ ได้เลิก ได้ละ ตัดขาดจากสิ่งไม่ดีไม่งาม ทรงอยู่เห็นอดี-ชั่ว แล้วก็อา สิ่งนี้มาสอนแก่ชาวโลก ให้เกิดความรู้ความเข้าใจต่อไป

ทบทวนคิดค้นด้วยจิตที่เป็นสมารถ

วิธีการที่พระองค์ได้รู้นั้น เขาเรียกว่า ตรัสรู้ ก็คือผู้ทบทวนคิดค้น ในเรื่องอะไรที่พระองค์จะคิดจะค้น ด้วยอำนาจจิตที่เป็นสมารถ จิตที่เป็นสมารถของพระองค์นี้ ได้ทรงฝึกมากเมื่อกัน คือได้ฝึกมาจนถึงขั้นสามารถบัดสัมภัติ สามารถจะนั่งลงบูชาเป็นวันๆ ก็ได้ ๓ วัน ๗ วัน นั่งเฉยเหมือนกับตอนไม้มีไฟดึง พ้าผ่าเบรี้ยงลงมา ใกล้ที่พระองค์นั่งยังไม่รู้เลย ความที่เป็นอยู่ในสมารถอันมั่นคงลึกซึ้ง จนไม่รู้เรื่องว่ามีเสียงพ้าผ่า หรือมีเสียงอะไรดังๆ ผ่านมา ก็ไม่รู้ นี่เรียกว่าทรงมีสมารถอย่างลึกซึ้ง

ที่นี่ พระองค์เอาがらังสมารถนี้ ไปตีปัณฑะในสิ่งที่พระองค์ต้องคิดค้น ปัณฑะคือความทุกข์นี่แหละ พระองค์ก็คิดไปค้นหาไป

จนพบต้นตอ rak เหง้าของความทุกข์นั้นอย่างแท้จริง แล้วก็ได้ตรัส
เย็บตัวการที่สร้างความทุกข์ให้แก่ชีวิต คือตัวตันหา ที่พระท่านล่าวด
ว่า อะเนกชาติสังสรัง ฯลฯ ในหนังสือสวดมนต์แปลก็มี

ทรงเย็บตันหาว่า “ดูก่อน นายช่างผู้สร้างเรือน” นายช่าง
ผู้สร้างเรือนคือตันหา ไม่ใช่เรือนคือร่างกาย แต่สร้างความคิดนึก
อยู่ในจิตใจ ที่ให้เป็นไปในรูปต่างๆ มันสร้างขึ้นด้วยตัวตันหา คือ
ความอยากร พระองค์ได้ติดตามมานาน

“เมื่อเรยังไม่พบเจ้า เรายังต้องเที่ยวไปในสังสารวัฏ”
คือเวียนว่ายอยู่ในกิเลส กรรม วิบาก ไม่รู้จักจบ ไม่รู้จักลิ้น เวียน
อยู่ในกิเลส ทำกรรม แล้วก็เกิดผล เกิดผลแล้วหลงใหลมัวเมากิเลด
กิเลสอีก เกิดแล้วก็ทำกรรมอีก แล้วก็เกิดผลกรรมต่อไปอีก เรียก
ว่า วงล้อแห่งสังสาระที่หมุน ไปไม่จบ ไม่ลิ้น ไม่รู้สักกี่ภพกี่ชาติ มัน
หมุนอยู่เรื่อยๆไป

พระองค์ได้ตรัสเย็บอย่างนั้น เพราะได้พบมันแล้ว เมื่อตน
เราได้พบโจร เช่นว่าโจรขึ้นปล้นบ้านเรา ตัวรัวจับมาได้ เรายังซึ้ง
หน้ามันได้ ต่อหน้าตัวรัว แต่ว่าอย่าไปชี้เลย เดี่ยวมันโกรธพยาบาท
“ติดคุกแล้ว ถูกอกไปวันไหนก็ต้องเล่นงานละ” มันยุงเปล่าๆ อย่า
ไปชี้หน้ามันเลย นึกในใจก็พอแล้วว่า “เออ ภูรู้หน้าเจ้าแล้ว ว่ามา
ปล้นข้า เจ้าต้องเสวยกรรม ติดคุกติดตะรางกันไปตามเรื่องละ เจ้า
จะมาปล้นข้าอีกไม่ได้แล้วอีกหลายปี บางทีเจ้าออกจากคุก ข้าก็ลา
โลกไปแล้วก็ได้ ไม่มีโอกาสปล้นข้าอีกต่อไป” อันนี้พูดในใจได้ อย่า

ไปพูดออกไปดังๆให้เง็บช้าๆใจเขา เรายุดในใจ แต่พระผู้มีพระภาคนั้นตรัสอุกมาเป็นคำพูดเลย เพราะตรัสกับสิ่งภายใน ไม่ใช่สิ่งภายนอก ไม่ใช่เป็นบุคคล แต่เป็นนามธรรมที่เกิดในใจของเรา คือตัวความอยาก ตัวตัณหามันสร้างภาพสร้างชาติ ให้เกิดแล้วเกิด อีก ไม่รู้จักจบจักสิ้น

ครอบครัวสมบูรณ์เพราระรู้เท่าทันลิงทึ้งปวง

เหมือนกับเราไปเที่ยวนั้นแหละ เช่น คนหนุ่มๆไปเที่ยวบาร์ ไปเที่ยวนี่เพราระอะไร... กิเลส อยากไปเที่ยว อยากไปปดุลัก หน่อย ว่าบาร์นั้นเขามีซื่อ มีนักร้องเยอะเยะ ดนตรีก็เพราระ อะไร ก็ดี เอ้า ต้องไปหน่อย กิเลสมันเกิด เกิดแล้วเราไป พอยไปแล้วนั้ง เพลินไป นี่เรียกว่าทำกรรม คือเพลินอยู่ในการนั่งดูนั่งชม แล้วก็เกิดความสบายนะ เพราระหลงใหลมัวเมานิสิ่งนั้น แล้วคิดว่า แหม วันหน้าต้องมาอีก พอยเบิกเงินเดือนก็ไป นี่เรียกว่าเวียนไปเที่ยวอยู่ ในบาร์ ไม่จบไม่สิ้น เพราระว่าไม่รู้ว่าเราไปเพราระอะไร แล้วมันได้อะไรขึ้นมา เราไม่เคยพิจารณา นึกแต่ว่ามันสนุก มันเพลิน เราก็ไปอย่างนั้น

บางคนไปเล่นการพนัน ชาไปชี้รถ นั่งรถไป ขาดลับมาตรฐาน แท็กซี่ แม่บ้านถามว่า “เอ้า เอารถไปไว้ไหน?” “เขายืดเอ้าไว้เสียแล้ว เพราระไม่มีสถานศึกษาให้เข้า แพ้เขามาก ต้องหาเงินไปไถ่รถคืน

ไม่ได้คืนเขาก็ต้องยืดไว้ มันก็เกิดปัญหา ไอ้ลันจะไปบอกตำรวจ
เรื่องยีตราแก่ไม่ได้ เพราะว่าเราไปทำไม่ถูกต้อง” มันแพ้ก็เกิดความ
ทุกข์ ความเดือดร้อนใจ

คันทรีวิธีแก้ปัญหาด้วยปัญญา

อันนี้จะแก้อย่างไร... พระองค์ก็คันทรีวิธีการว่าจะตัดมัน
อย่างไร ไม่ให้กิเลสมันเกิดต่อไป มันมาทางไหน มันไปอย่างไร...
นั่งคิดนั่งคัน จนกระทั่งว่าเกิดความรู้แจ้งขึ้นมา แล้วก็ตรัสออกมาน
ว่า อะวิชาปัจจะยา สังหารา สังหาระปัจจะยา วิญญาณ ฯลฯ ที่
เราได้ยินพระทำสวดในงานศพนั้นแหล่ แต่ไม่รู้เรื่อง สวดไป
ถ่อง พังกันมาตั้งแต่หนุ่มจนแก่ ก็ยังไม่รู้ว่าพระสวดอะไร

สิ่งที่พระนำมาสวดนั้น เป็นหลักปัญญาอันเล็กซึ้ง ที่พระ
พุทธเจ้าได้ทรงคันพบด้วยพระองค์เอง ว่าตัวอวิชานี้เป็นเหตุให้
เกิดการปูรุ่งแต่งจิต ปูรุ่งแต่งแล้วมันก็ต้องนี้ขึ้นมาเป็นลำดับๆ
มันก็ต้องตัดสิ่งเหล่านี้ สิ่งเหล่านี้มันเกิดที่ตรงไหน... พระองค์ก็ทรง
รู้ว่ามันเกิดที่ตัวเราเอง ไม่ได้เกิดที่ตรงไหน ก็เกิดที่ตา ที่หู ที่จมูก
ที่ลิ้น ที่กาย ที่ใจ ตัวที่ตั้งให้เกิดมันอยู่ที่ตรงนี้ หรือพูดง่ายๆ ก็คือ
เกิดที่ใจของเรานั่นเอง ใจเรานี่เป็นเดิมที่ได้ เป็นชั้วก็ได้ เป็นสุขก็ได้
เป็นทุกข์ก็ได้ เป็นวิชชากรก็ได้ เป็นอวิชชากรก็ได้ มันอยู่ที่ใจของเรา
ไม่ได้อยู่ที่ไหน แล้วใจมันอยู่ตามลำพัง

ມີເສັ້ນທາງທີ່ຈະໄຫ້ສິ່ງທີ່ມາກະທບ...ກະທບອຍ່າງໄຮ ມີສາຍໂຢງສາຍໂຢງກົດໆ ຕາດີງຮູປເຂົ້າມາ ທຸດຶງເລື່ອງເຂົ້າມາ ຈຸນຸກໄປດີກິລິນເຂົ້າມາ ລິ້ນເວົາສເຂົ້າມາ ກາຍເວົາເຮື່ອງກະທບກາຍເຂົ້າມາ ຜຶ້ງເຮື່ອງກວ່າ ຮູປ ເລື່ອງກິລິນ ຮສ ສັມຜັສ ມັນກົມາກະທບປະສາທຂອງເຮົາ ເຮົາມີຕາໄວ້ດູ ກົດເຮື່ອງ ເຮື່ອງຂອງຕານີ່ທ່າທຳໄຫ້ເກີດຂອ່ໄຮຂຶ້ນໄດ້ ເປັນບາປົກໄດ້ ເປັນບຸ້ນຸ້ງກົດໄດ້

ຄ້າຕາເຮົາສິ່ງທີ່ເປັນບຸ້ນຸ້ງ ເຮົກສບາຍໃຈ ເຫັນ ໄປດູພຣະພຸທ່ຽນ ຮູປ ເຮົກສບາຍໃຈ ໄປດູພຣະສົງໝ່ອງຄົ່ນເຈົ້າທີ່ປະພຸດຕິຕິ ປະພຸດຕິຂອນກົກສບາຍໃຈ ຫຼູ້ໄດ້ຝັ້ງເລື່ອງໄພເຮົກສບາຍໃຈ ໄດ້ຝັ້ງຊ່ວມກົກສບາຍໃຈ ຄ້າໄດ້ຝັ້ງເລື່ອງດ່າ ໄນສບາຍໃຈ ຝັ້ງເລື່ອງຊຸບຊີບນິນທາ ເຂົ້າມາເລົາໄຫ້ຝັ້ງ ກົບນຸ້ງ ໄນສບາຍໃຈ ໄນສບາຍໃຈກົດໆເກີດກິລີສ “ແໜ່ນ ເຈັບໃຈນັກ ມັນວ່າ ກູ້ໄດ້ ກູ້ຕ້ອງແກ້ແຄ້ມັນ ຕ້ອງທຳໄຫ້ເຈັບ” ນີ້ກິລີສມັນເກີດຕາມກັນມາ ທ່ານຍັງ ທ່ານຍັງເຮື່ອງ ເພຣະໄມ້ຮູ້ວ່າອະໄຮເກີດຂຶ້ນ ເລຍໄມ້ເຂົ້າໃຈ ກົດໆເກີດໆ ຂ້ອນໆກັນຂຶ້ນມາ

ທຸ່ພັ້ງເລື່ອງ ໄດ້ຍືນອຍ່າງນັ້ນອຍ່າງນີ້ ຈຸນຸກໄດ້ກິລິນ ຂອບກົມື້ໄມ້ຂອບກົມື້ ລິ້ນໄດ້ຮສ ເຫັນ ຮສອາຫາຮບາງອຍ່າງຂອບໃຈ ກິນເພີ່ນ ບາງ ອຍ່າງໄມ້ຂອບ ປັດໝາມຂ້າວອກໄປເລຍ “ມັນທຳກັບຂ້າວອະໄຮຂອງມັນ ແມ່ນອັກນີ້ໄສນ້ຳ ໄນໄສຂອະໄຮເລຍ ທຳກາຫາອະໄຮ” ດຸຄນີໃໝ່ ດຸແມ່ນ້ຳນັນ ອະໄຮໄປຕາມເຮື່ອງ ກົດໆເກີດກິລີສ ເກີດຄວາມໂກຮົດ ເກີດຄວາມເກລີຍດ ເກີດ ເພຣະໂມໂທ ອວິຈາ ຄົ້ນໂມທະ ມັນກົມວກເດີຍກັນ ເພຣະໄມ້ຮູ້ວ່າອະໄຮ ເປັນອະໄຮ ເລຍກົດໆເກີດກິລີສອື່ນຕາມກັນມາເປັນແຕ່ ເປັນບັງວາຕາມກັນ ໄວ້ຕ້ວ້හັນນໍາບັງວາຕາມເປັນແຕ່

ໄວ້ລົກ ໂກຮ ລົງ ນີ້ເຮັດວ່າທ້ວ່າທ້າໂຈຣໃຫຍ່ ແລ້ວມີລູກນ້ອງ
ວິ່ງເຂົາມາເປັນແຕ່ ຈະມາຈ່າເຮົ້າທັງນັ້ນ ຈ່າໃຫ້ເຮົາເປັນທຸກໆໆ ໄນໃຊ້ເຮື່ອງ
ອະໄຮ ທໍາໃຫ້ເປັນທຸກໆໆ ທໍາໃຫ້ໄມ່ສນາຍໃຈ ໃຫ້ເກີດປັບປຸງຫາຈຶ່ນມາໃນສຶກສຳ
ດ້ວຍປະກາດຕ່າງໆ

ທຸກປັບປຸງຫາລ້ວນເກີດຈາກໃຈ

ນີ້ແຫລະຄືອັ່ນທີ່ມາທຳໃຫ້ເກີດ ກີເກີດທີ່ໃຈຂອງເຮົານັ້ນອ່າງ ພຣະ
ອົງຄົງຈຶ່ງໄດ້ຕັດສວ່າ ນຽກອູ່ທີ່ຕາ ຫຼູ ຈມູກ ລື້ນ ກາຍ ໃຈ ສວຣຄົກ້ອູ່
ທີ່ຕາ ຫຼູ ຈມູກ ລື້ນ ກາຍ ໃຈ ນິພພານກ້ອູ່ທີ່ຕຽນນີ້ແມ່ອນກັນ ຄືອູ່
ທີ່ໃຈເຮົ້າທັງນັ້ນ ເພົ່າລະນັ້ນ ພຣະອົງຄົງຈຶ່ງຕັດສັດເຈນວ່າ ໃນກາຍທີ່ຢ່າວ
ວານີ່ ທານາຄົບທີ່ນີ້ ຜົ່ນມີໃຈໂຮງນີ້ ມີທຸກໆໆ ມີເຫດຸໃຫ້ເກີດທຸກໆໆ ມີ
ຄວາມດັບທຸກໆໆ ມີຂໍອບປົງບັດໃຫ້ຄື່ນໆ ຜົ່ນມີຄວາມດັບທຸກໆໆ ຮົມຍອດວ່າ ສິ່ງ
ທັງໝາຍທີ່ເກີດຈຶ່ນໃນສຶກສຳຂອງເຮົານັ້ນ ມັນເກີດໃນນີ້ ເກີດໃນຕ້າເຮົາແຕ່ລະ
ຄົນ ໄນໄດ້ເກີດທີ່ໃຫ້ ໄນໄດ້ເກີດຈາກພັກພໍາ ໄນເຄຍເກີດຈາກສິ່ງນັ້ນ
ໄນ່ເຄຍເກີດຈາກສິ່ງນີ້ ແຕ່ມັນເກີດມີອູ່ໃນໃຈຂອງເຮົາ ເພົ່າເຮົາຫັດປັບປຸງໝາງ
ໝາດວິຊາເປັນແຄ່ງປະກອບ ທີ່ຈະຮູ້ໃໝ່ມັນລຶກສິ່ງ ໃນເຮື່ອງອ່າງນັ້ນ

ສິ່ງໄດ້ມາກະທຸນ ເຮັນດ້ວຍວິຊາ ມັນກົບປຸງແຕ່ງໃຫ້ເກີດ
ສັ້ງຫາ ວິຊາໝາງ ນາມຮູບ ພລາ ອະໄຣປະຕາມລໍາດັບ ແຕ່ກ້າເຮັນດ້ວຍ
ວິຊາ ທຸຍຸດບັນເລຍ ມັນທຸຍຸດອູ່ຕຽນນັ້ນແລະ ເຮົາກີ່ໄມ່ເສີຍຫາຍ

ทุกข์...เกิดเพราะถูกอ่านจากวิชาครอบงำ

ไม่ว่าเรื่องอะไร ในวิชีวิตของเราแต่ละคนนั้น ถ้าเราไปเกี่ยวข้องด้วยอ่านจากวิชา มันก่อให้เกิดความทุกข์ แต่ถ้าเราเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยวิชา มันก็ไม่เป็นทุกข์แก่เรา เพราะเรารู้ว่าอะไรมาจากไหน เป็นอย่างไร เรารู้ชัด รู้ตลอดสาย รู้ตั้งแต่ต้นถึงปลาย เรา ก็ไม่เข้าไปปุ่ง ใจเราไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง คือไม่เข้าไปยึดในสิ่งนั้น ไม่ไปแตะต้องสิ่งนั้น

อันนี้แหล่ะคือหลักการของพระพุทธเจ้า ที่ทำนสอนให้เราเอา มาปฏิบัติ แม้ในชีวิตประจำวัน

ครอบครัวสมบูรณ์เพราะรู้เท่าทันอวิชา

หลักนี้ไม่ใช่เป็นหลักการสำหรับพระอรหันต์ ไม่ใช่ แต่เป็นหลักสำหรับชาวบ้านที่จะเอามาใช้ เพื่อนำเอามาปรับความทุกข์ ที่เกิดขึ้นจากความเข้าไปติดไปยึดในอะไรต่างๆ โดยไม่มีวิชา เรา จะเข้าไปเกี่ยวข้องอะไรก็ได้ แต่ต้องมีวิชากำกับ มีความรู้ มีความเข้าใจในเรื่องนั้น

เช่น คนจะไปทำไฟฟ้ามันต้องรู้เรื่องไฟฟ้า ว่าอะไรเป็นสิ่งที่จะทำให้เราซักดื่นซักง้อได้ นี่มันมีอะไรบ้าง บางคนชอบเป็นช่าง แต่งไฟฟ้าเอง แล้วก็ไม่รู้เรื่องไฟฟ้า

ชีวิตที่ดำเนินด้วยสติปัญญา เป็นชีวิตที่สมบูรณ์

อวิชชานี้มันทำลายเรา แต่ถ้าเรามีวิชชา มีสติปัญญากำกับ มันก็ไม่ผิดไม่พลาด ทำอะไรมันก็ไม่เสียหาย

พระจะนั่น พระพุทธเจ้าท่านก็ได้ค้นคว้าในเรื่องอย่างนี้ อย่างลึกซึ้งมาก แต่ที่นำมาพูดนี้ พูดให้มันง่าย สำหรับใช้ในชีวิตประจำวัน ว่าเราควรจะใช้วิชชา ใช้จะระณะอย่างไร ให้มันเป็นการถูกต้อง จะไม่สร้างปัญหาขึ้น ในชีวิตด้วยประการต่างๆ เป็นเรื่องที่ควรจะเข้าใจสำหรับเอาไปใช้ในชีวิตประจำวันของพวกรา

เราจะไปเกี่ยวข้องกับอะไร ต้องใช้ปัญญา เราใช้วิชชา อย่าทำด้วยอวิชชา ด้วยความหลงไหล ด้วยความเข้าใจผิด เรายังจะปลอดภัย เวลาเนี้ลิงหั้งหลายที่เป็นพิษเป็นภัยมีมาก ผลอะไรได้

พูดมา ก็พอสมควรแก่เวลา ขออุติไว้แต่เพียงเท่านี้

○ ครอบครัวที่สมบูรณ์

ในครอบครัว...ถ้าหากว่าได้ประพฤติธรรม

พ่อประพฤติธรรม แม่ประพฤติธรรม

...ลูกก็ประพฤติธรรม

ถ้ามีคนใช้ที่เราจ้างมาทำการทำงาน

เรากลสอนให้เข้าประพฤติธรรมะ

ให้ประพฤติดี ประพฤติชอบ...

บ้านนั้นก็จะกลایเป็นบ้านของธรรมะไป

ทุกคนในบ้านนั้นก็จะมีแต่ความสุข ความสงบ

ไม่มีความยุ่งยาก ลำบาก เดือดร้อน...

ออมตราชา ปัญญานันทภิกขุ

เป็นผู้ใหญ่	เปรียบเป็น	เช่นรากแก้ว
เป็นหน่อแนว	ยีดเหนี่ยว	ให้ลูกหลาน
แพร่ร่มเงา	ร่มรื่น	สุดชื่นบาน
ดุจดังศาลา	สกติ	ยุติธรรม

การพิมพ์หนังสือธรรมะเป็นอนุสรณ์และที่ระลึก นอกจากราคาจัดทำสิ่งซึ่งเป็นประ祐ชนที่คงอยู่ยืนนานแล้ว ยังเป็นการบำเพ็ญธรรมทาน คือการให้ธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสสรรเสริญว่าเป็นทานอันยอดเยี่ยมอีกด้วย ผู้ปฏิบัติเช่นนี้ จึงได้ร่วมกับมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ธรรม อันจักนำwaysประ祐ชนสุขที่แท้จริงแก่ประชาชน

ธรรมสภากองกราบเรียนเชิญท่านผู้มีอุปการะคุณ แห่งชุมชนสือพระพุทธศาสนา ได้ทุกวันที่...ศุนย์หนังสือพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย ๑-๖ ถนนบรมราชชนนี เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๘๐ โทรศัพท์ (๐๒) ๕๕๑๖๖๐๔, ๕๕๑๖๗๑๙

ท่านที่ประสงค์มีไว้ศึกษาหรือจัดพิมพ์เป็นธรรมทาน โปรดติดต่อที่.....

ธรรมสภากอง ๑/๔-๖ ถนนบรมราชชนนี เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๘๐
โทร (๐๒) ๕๕๑๖๕๓๕, ๕๕๘๘๙๙๐ โทรสาร ๕๕๑๖๕๘๘

โปรดช่วยสมทบค่าจัดพิมพ์ในราคามิลละ ๑๐ บาท

การให้ธรรมะคือการให้ทั้งปวง การรับธรรมะและนำไปปฏิบัติย่อมหมายความการรับทั้งปวงเข่นกัน

974-8417-23-9

9 789748 417233